

DECIZIE

în numele Legii

mai 2019,

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,

în componența

Președintele ședinței de judecată Iurie Iordan

Judecătorii

Mihail Diaconu și Ludmila Ursu

Cu participarea:

- reprezentantul Penitenciarului nr. 13 Chișinău al ANP MJ RM Alexandru Roibu
- avocaților condamnatului Alexandr Botnariuc și Alexandru Bernaz
- condamnatului XXXXXXXXXXXX Veaceslav
- interpretului Diana Guzun

Judecarea cauzei în prima instanță de la XXXXXXXXXXXX, până la XXXXXXXXXXXX.

Judecarea recursului la Curtea de Apel Chișinău de la XXXXXXXXXXXX, până la XXXXXXXXXXXX.

examinând în **ședință de judecată publică** recursul condamnatului **Veaceslav XXXXXXXXXXXX**, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 20 martie 2019, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea depusă de către condamnatul XXXXXXXXXXXX Veaceslav cu privire la obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul deșteptare - stingere dintre orele 08:00 - 20:00 al zilelor lucrătoare, obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul orelor 10:00 - 14:00 al zilelor nelucrătoare.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

CONSTATĂ:

1. La data de 18 martie 2019, condamnatul XXXXXXXXXXXX Veaceslav a depus o cerere cu privire la obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul deșteptare - stingere dintre orele 08:00 - 20:00 al zilelor lucrătoare, obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul orelor 10:00 - 14:00 al zilelor nelucrătoare.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din XXXXXXXXXXXX, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea depusă de către condamnatul XXXXXXXXXXXX Veaceslav cu privire la obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul deșteptare - stingere dintre orele 08:00 - 20:00 al zilelor lucrătoare, obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul orelor 10:00 - 14:00 al zilelor nelucrătoare.
3. Încheierea nominalizată la data de XXXXXXXXXXXX, a fost atacată cu recurs de condamnatul Veaceslav XXXXXXXXXXXX, prin care solicită admiterea recursului, casarea totală a încheierii nr. 21ji-996/19 emisă de judecătorul Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana), Maria Terteia din 20 martie 2019 și remiterea spre rejudecare în aceeași instanță în alt complet, prin care ar respecta procedura de judecare și toate drepturile deținutului într-un proces public.
- 3.1 În motivarea cererii de recurs menționează că, încheierea Judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Maria Terteia o consideră ca fiind legală și permisibilă de a o invoca în încheierea recurată este următoarea: „ (...) deși deținutul a invocat faptul respectării procedurii prealabile de soluționare a cererii sale, careva acte confirmative nu au fost prezentate în acest sens ”, or, acest argument nu sună altfel decât o simplă poziție de eschivare de la emiterea unei încheieri favorabile.

- 3.2 Indică că, la data „14” februarie 2019, orele 09:20, trebuia să aibă întrevedere cu apărătorul său Alexandr BODNARIUC. Tot, pe 14 februarie 2019, începând cu ora 11:00, trebuia să aibă loc 4 ședințe de judecată la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, și 2 ședințe de judecată la Judecătoria Chișinău, (sediul Ciocana), în aceste ședințe nu am fost escortat, necăzind la faptul că nu am refuzat de escortarea și de participarea în ședințele de judecată. Pentru neescortarea sa la ședințele de judecată din XXXXXXXXXX, de către judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, V. Ciurac, față de șeful P-13, Igor Pîtea, a fost aplicată amenda în mărime de 20 u.c.
- 3.3 Relatează că, în ședința de judecată, judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, V. Ciurac a comunicat că a contactat telefonic Penitenciarul nr. 13, pentru a afla motivele neescortării sale în ședința de judecată. Judecătorului i-a fost comunicat faptul că, procurorul a contactat telefonic administrația P-13 și a rugat ca XXXXXXXXXX Veaceslav să nu fie escortat în ședința de judecată, fiind întrebat de către instanță, procurorul a negat faptul că a telefonat administrația P-13 în sensul neescortării lui XXXXXXXXXX veaceslav în ședințele de judecată.
- 3.4 Comunică că, s-a constatat cu certitudine faptul că, administrația Penitenciarului nr. 13, în persoana dlui Pîtea Igor, intenționat nu execută dispozițiile de escortare emise de către instanțele judecătorești, fapt care a servit ca temei aplicarea ur.e amenzi judiciare.
- 3.5 Mai indică că, prin emiterea încheierii nr. 2lji-996/19 din 20 martie 2019, de către judecătorul Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana), Maria Tertia, se observă o tendință imparțială a instanței de judecată. Instanța de fond, nu a respectat prevederile art. 471 CPP, prin care este stabilit modul de examinare a prezentelor plingeri și anume în prezența deținutului și în ședință publică. Constat că, instanța ilegal și fără a face referire la care normă este prevăzut modul de examinare a plingerilor respective în mod unipersonal. De fapt este un abuz al instanței prin care a lipsit petiționarul de a-și expune opina și a prezenta probe, într-un proces public.
- 3.6 Accentuează că, instanța urma să examineze plângerea într-un proces public și în prezența deținutului, dar să nu facă trimitere eronată la art. 176 și 178 din Cod de executare, care de fapt se reglementează altă procedură și mai mult asupra unor acte emise de instituția penitenciară.
- 3.7 Comunică că, instanța a declarat drept irevocabilă încheierea, deci după cum a lipsit deținutul să participe în ședință, la fel a încercat să-l ducă în eroare de a nu ataca încheierea respectivă.
4. Procedura de citare legală a fost îndeplinită.
- 4.1 În ședința instanței de recurs avocații A.Botnariuc și A.Bernaz în interesele condamnatului **Veaceslav XXXXXXXXXX**, cit și condamnatul **Veaceslav XXXXXXXXXX** au pledat pentru admiterea recursului.
- 4.2 **Reprezentantul Penitenciarului nr. 13-Chișinău** a solicitat respingerea recursului ca fiind nefondat.
5. Judecând recursul dat, auzind participanții la proces, raportând situația de fapt la cea de drept, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul condamnatului Veaceslav XXXXXXXXXX și a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 20 martie 2019, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea depusă de către condamnatul XXXXXXXXXX Veaceslav cu privire la obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul deșteptare - stingere dintre orele 08:00 - 20:00 al zilelor lucrătoare, obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul orelor 10:00 - 14:00 al zilelor nelucrătoare, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), în alt complet de judecată.
6. În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală al RM, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii și anume dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei și întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art. 417 și 418, care se aplică în mod corespunzător.*
7. Conform art. 450 Cod procedură penală, (1) *Instanța de recurs, soluționând recursul, rezolvă și chestiunile complementare prevăzute în art.416, aplicându-le în mod corespunzător. (2) Când instanța de recurs remite cauza spre rejudecare conform art. 449 pct.2) lit. c), ea se pronunță și asupra probelor ce urmează a fi administrate.*
8. Potrivit art. 451 Cod procedură penală, *procedura de rejudecare și limitele acesteia se reglementează de prevederile art. 436, care se aplică în mod corespunzător.*
9. Reieșind din prevederile art. 436 alin. (1), (2) Cod procedură penală, (1) *Procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. (2) Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.*
10. În aceeași ordine de idei, Colegiul enunță că potrivit art. 7 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile [Constituției Republicii Moldova](#) și ale prezentului cod. Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale. Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor [Constituției](#) și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională. Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor legale și este expusă într-un act juridic care nu poate fi supus controlului constituționalității, instanța va aplica în direct legea. Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică națională ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, instanța va aplica reglementările internaționale în direct, motivând hotărârea sa și informând despre aceasta autoritatea care a adoptat norma națională respectivă și Curtea Supremă de Justiție. Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea [Constituției](#) sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal. Hotărârile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție în chestiunile privind aplicarea prevederilor legale în practica judiciară au caracter de recomandare pentru organele de urmărire penală și instanțele judecătorești. Hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată. Deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție pronunțate ca urmare a examinării recursului în interesul legii sînt obligatorii pentru instanțele de judecată în măsura în care situația de fapt și de drept pe cauză rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.
11. Consecvent, Convenția Europeană a Drepturilor Omului reprezintă un tratat internațional care are a fi aplicat în ordinea juridică internă a statelor contractante. Stabilind faptul că primul judecător al Convenției este judecătorul național, Curtea Europeană a Drepturilor Omului subliniază că rolul său este de a interveni numai atunci când persoanele nu obțin satisfacție la nivel național, garantarea drepturilor consacrate de Convenție, care presupune atât respectarea lor de către autoritățile naționale, cât și înlăturarea eventualelor încălcări fiind o sarcină ce revine în primul rînd fiecărui stat parte

12. În atingerea acestui scop, prin consacrarea dreptului la un recurs efectiv, Convenția creează o garanție suplimentară de punere în valoare efectivă a drepturilor convenționale, asigurându-se că punerea în mișcare a mecanismului internațional de protecție se face doar în situația în care sistemele naționale ale statelor europene nu răspund în mod corespunzător la încălcările drepturilor omului, fără a se încerca însă transformarea instanței de contencios european într-un substitut al căilor interne de atac
13. În acest sens urmează a se reține că corelarea a art. 6 par. 1 și art. 13 din Convenție, prin prisma jurisprudenței Curții, pentru a face ulterior o analiză a modului în care se prezintă problematica remediilor efective privind ne rezonabilitatea duratei procedurilor judiciare în legislațiile europene și a situației sistemului juridic.
14. Astfel, Colegiul indică că în speță se atestă circumstanțe ce se manifestă prin încălcarea dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, or instanța de fond deși a avut la bază plingerea petiționarului, dar și materialele ce o însoțesc s-a limitat doar la declanșarea unei probleme de competență, și nu a oferit nici o apreciere argumentele invocate de către petiționar, dar și de către apărare.
15. În atingerea acestui scop, prin consacrarea dreptului la un recurs efectiv, Convenția creează o garanție suplimentară de punere în valoare efectivă a drepturilor convenționale, asigurându-se că punerea în mișcare a mecanismului internațional de protecție se face doar în situația în care sistemele naționale ale statelor europene nu răspund în mod corespunzător la încălcările drepturilor omului, fără a se încerca însă transformarea instanței de contencios european într-un substitut al căilor interne de atac.
16. Pornind de la această idee, Colegiul reține că cererea de recurs în speță urmează a fi primită spre examinare în pofida faptului că judecătorul de instrucție a enunțat asupra faptului că actul judecătoresc este irevocabil, or în speță se atestă circumstanțe ce fac aplicabil dreptul la un recurs efectiv, consacrat de art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, or se atestă o problemă generată de absența unui remediu efectiv.
17. Astfel Colegiul penal reține că, potrivit articolului 314. *nemijlocirea, oralitatea și contradictorialitatea judecării (1) Instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii, să cerceteze corpurile delictelor, să dea citire rapoartelor de expertiză judiciară, proceselor-verbale și altor documente, precum și să examineze alte probe prevăzute de prezentul cod. (2) Instanța de judecată, la judecarea cauzei, creează părții acuzării și părții apărării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei. (3) Derogări de la condițiile menționate în alin.(1) și (2) pot fi admise doar în cazurile prevăzute de prezentul cod.*
18. Articolul 315. *egalitatea în drepturi a părților în fața instanței Procurorul, partea vătămată, partea civilă, apărătorul, inculpatul, partea civilmente responsabilă și reprezentanții lor beneficiază de drepturi egale în fața instanței de judecată în ce privește administrarea probelor, participarea la cercetarea acestora și formularea cererilor și demersurilor. Articolul 316, publicitatea ședinței de judecată (1) Ședința de judecată este publică, cu excepția cazurilor prevăzute în art.18. La ședința publică poate fi prezentă orice persoană, cu excepția minorilor sub vârsta de 16 ani și a persoanelor înarmate. (2) Președintele ședinței de judecată poate permite prezența la ședință a minorilor, precum și a persoanelor înarmate care sunt obligate să poarte armă din oficiu. (3) Președintele ședinței poate permite reprezentanților mass-media, în cazurile în care cauza prezintă interes public, să efectueze înregistrări audio, video și să fotografieze unele secvențe de la deschiderea ședinței în măsura în care acestea nu perturbă desfășurarea normală a ședinței și nu aduc atingere intereselor participanților la proces. (4) Președintele ședinței de judecată poate limita accesul publicului la ședință, ținând seama de condițiile în care se judecă cauza.*
19. Articolul 319. *Citarea părților la judecată (1) Judecarea cauzei poate avea loc numai dacă părțile sînt legal citate și procedura de citare este îndeplinită. Neînfățișarea părții în instanța de judecată nu împiedică examinarea cauzei dacă în instanță s-a prezentat avocatul ales sau avocatul care acordă asistență juridică garantată de stat, care a luat legătura cu partea reprezentată. (2) Partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene. (3) În cazul în care judecata se amîină, martorilor, experților, interpreților și traducătorilor prezenți li se aduce la cunoștință noul termen de judecată. (4) La cererea persoanelor menționate în alin.(2) și (3), instanța le înmînează citații spre a le servi drept justificare la locul de muncă în vederea prezentării la noul termen de judecată. (5) Cînd judecata se desfășoară în continuare, părțile și ceilalți participanți la proces nu se mai citează. (6) Militarii se citează la fiecare termen de judecată. (7) În cazul citării persoanelor deținute, despre aceasta se înștiințează la fiecare termen de judecată și administrația locului de detenție a persoanei. (8) Persoanelor prezentate la citare li se eliberează, la solicitare, certificat prin care se justifică prezentarea lor la instanță. Articolul 336. Procesul-verbal al ședinței de judecată (1) La judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel, desfășurarea ședinței de judecată se consemnează în procesul-verbal întocmit de greșier. Procesul-verbal se scrie la computer și se păstrează în modul stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii. În cazul în care nu este posibilă utilizarea computerului, procesul-verbal se scrie de mîină, fiind ulterior scris la computer. (2) Pentru a asigura plenitudinea procesului-verbal, în cadrul ședințelor de judecată se utilizează mijloace de înregistrare audio și/sau video ori alte mijloace tehnice. Utilizarea mijloacelor tehnice pentru înregistrarea ședinței de judecată se consemnează în procesul-verbal.*
20. Articolul 336. *Procesul-verbal al ședinței de judecată (1) La judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel, desfășurarea ședinței de judecată se consemnează în procesul-verbal întocmit de greșier. Procesul-verbal se scrie la computer și se păstrează în modul stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii. În cazul în care nu este posibilă utilizarea computerului, procesul-verbal se scrie de mîină, fiind ulterior scris la computer. (2) Pentru a asigura plenitudinea procesului-verbal, în cadrul ședințelor de judecată se utilizează mijloace de înregistrare audio și/sau video ori alte mijloace tehnice. Utilizarea mijloacelor tehnice pentru înregistrarea ședinței de judecată se consemnează în procesul-verbal.*
21. Colegiul penal conchide că potrivit la materialele cauzei lipsește careva acte confirmative despre desfășurarea unui proces de judecată, cu participarea părților, fie citarea lor pentru a depune explicații. Citarea părților nu a fost executată și la materialele cauzei lipsește procesul verbal al ședinței de judecată.
22. Respingînd cererea ca inadmisibilă, denotă că a **formal și unilateral** fost examinată această cerere, fapt ce demonstrează că instanța de judecată urma să citeze părțile în ședința de judecată, să fie întocmit un proces verbal al ședinței.
23. Astfel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și anume, instanța de fond omite inexplicabil să-și motiveze explicit soluția adoptată.
24. Studiind materialele prezentate Colegiul Penal reține că, hotărârea adoptată de instanța de fond nu este motivată, la caz nu a fost examinat fondul cauzei.
25. Colegiul penal conchide că potrivit la materialele cauzei lipsește careva acte confirmative despre desfășurarea unui proces de judecată. Citarea părților nu a fost executată și la materialele cauzei lipsește procesul verbal al ședinței de judecată.
26. Respingînd cererea ca inadmisibilă, denotă că a fost examinată această cerere, fapt ce demonstrează că instanța de judecată urma să citeze părțile în ședința de judecată, să fie întocmit un proces verbal al ședinței.
27. Astfel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și anume, instanța de fond omite inexplicabil să-și motiveze explicit soluția adoptată.
28. Studiind materialele prezentate Colegiul Penal reține că, hotărârea adoptată de instanța de fond nu este motivată, la caz nu a fost examinat fondul cauzei.
29. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.
30. Prin urmare, reieșind din cele menționate mai sus, Colegiul penal al RM admite recursul condamnatului Veaceslav XXXXXXXXXXXXX, casează încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 20 martie 2019, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea depusă de către

condamnatul XXXXXXXXXXXX Veaceslav cu privire la obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13, privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul deșteptare - stingere dintre orele 08:00 - 20:00 al zilelor lucrătoare, obligarea administrației Penitenciarului Nr. 13 privind asigurarea accesului la întrevedere cu XXXXXXXXXXXX Veaceslav în intervalul orelor 10:00 - 14:00 al zilelor nelucrătoare, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), în alt complet de judecată.

Pentru aceste motive și conducându-se de prevederile art. 449 alin.(1) pct.1) lit. a), 469-472, Cod procedură penală a RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

A admite recursul condamnatului Veaceslav XXXXXXXXXXXX casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 20 martie 2019, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), în alt complet de judecată
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iurie Iordan

Judecător

Mihail Diaconu

Judecător

Ludmila Ursu